

Lovforslag nr. L 146. Fremsat den 17. december 1998 af skatteministeren (Ole Stavad)

Forslag

til

Lov om ændring af boafgiftsloven og pensionsbeskatningsloven

(Boafgiftsfritagelse af indkomstskattepligtige pensionsordninger, begunstigelse af samlevere, forhøjelse af aldersgrænsen for oprettelse m.v. af ratepension, videreførelse af rate- og kapitalpension m.v.)

§ 1

I lov om afgift af dødsboer og gaver (boafgiftsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 595 af 12. august 1998, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, litra b og c, ophæves og i stedet indsættes:

»b) udbetalinger, der er helt eller delvist indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, med mindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning«.

Litra d-f bliver herefter til litra c-e.

2. § 12, stk. 1, 4.-6. pkt., ophæves og i stedet indsættes:

»I en anmeldelse efter § 10, stk. 6, jf. § 8, stk. 3, anføres værdierne ved ægteskabets indgåelse. I en anmeldelse efter § 10, stk. 6, jf. § 8, stk. 4, anføres værdierne på udbetalingstidspunktet. I en anmeldelse efter § 10, stk. 5, anføres værdierne på udbetalingstidspunktet. Ved opgørelsen af sidstnævnte værdi fratrækkes afgift efter pensionsbeskatningsloven, som skal betales af det udbetalte beløb. Ved opgørelse af en indkomstskattepligtig udenlandsk pensionsordning, som ikke er fritaget for boafgift, jf. § 3, stk. 1, litra b, fratrækkes 40 pct. af den samlede værdi på udbetalingstidspunktet.«.

§ 2

I lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. (pensionsbeskatningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 776 af 22. august 1996, som senest ændret ved § 8 i lov nr. 414 af 26. juni 1998, § 5 i lov nr. 424 af 26. juni 1998, § 1 i lov nr. 429 af 26. juni 1998, § 3 i lov nr. 430 af 26. juni 1998 og § 11 i lov nr. 468 af 26. juni 1998, foretages følgende ændringer:

1. § 2, nr. 4, litra c og d, ophæves og i stedet indsættes:

»c) ægtefælle- eller samleverpension, hvis udbetalinger kan tilfalde en efterlevende ægtefælle, en fraskilt ægtefælle eller en samlever, jf. litra d,

d) samleverpension, hvis udbetalinger kan tilfalde en samlever, hvorved i denne lov forstås en navngiven person, der havde fælles bopæl med afdøde ved indsættelsen, eller en person, med hvem afdøde kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab, som i et af afdøde senest 3 måneder før dødsfaldet oprettet testamente er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle, og som har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl ale-

F. t. l. vedr. boafgiftsloven og pensionsbeskatningsloven

- ne er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller
- e) børnepension, hvis udbetalinger kan tilfalde afdødes efterlevende børn eller stedbørn, dog længst til de pågældendes fyldte 24. år eller til den følgende policedag (årsdag for policens oprettelse).«.
2. I § 4, stk. 2, 3. pkt., ændres »ægtefælle eller tidligere ægtefælle« til: »ægtefælle, fraskilte ægtefælle eller en navngiven person, som har fælles bopæl med ejeren.«.
3. I § 5, stk. 2, ændres »forsikredes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger« til: »forsikredes ægtefælle, fraskilte ægtefælle, en navngiven person, der har fælles bopæl med forsikrede ved indsættelsen, forsikredes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger«.
4. I § 8, nr. 1, ophæves 3. pkt. og i stedet indsættes:
»Policen skal være oprettet inden forsikredes fyldte 60. år. Policen kan dog oprettes efter forsikredes fyldte 60. år, hvis forsikrede på oprettelsestidspunktet er ejer af en anden rateforsikring i pensionsøjemed eller kontohaver i en rateopsparing i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende police eller konto ikke er indtrådt. Oplysning om oprettelsen af en police som nævnt i 4. pkt. skal påføres den tidligere police eller konto. En police som nævnt i 4. pkt. kan højst oprettes med en forsikringssum, der ved samme udbetalingsstidspunkt som efter den tidligere forsikring udgør halvdelen af den tidligere aftalte forsikringssum, jf. dog 7. pkt. For så vidt angår den del af en police, der vedrører opsparing i investeringsfonde, kan indbetalingerne i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 60. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. I tilfælde, hvor den oprindelige ordning er en rateopsparing i pensionsøjemed, finder 7. pkt. tilsvarende anvendelse.«.
5. I § 8, nr. 3, 1. pkt., og § 11 A, stk. 1, nr. 5, 1. pkt., ændres »80. år« til: »85. år«.
6. § 8, nr. 3, 2. pkt., affattes således:
»Rateudbetalingen kan tidligst påbegyndes ved forsikredes fyldte 60. år og tidligst 5 år efter, at policen er oprettet, medmindre lavere alders-
- grænse end forsikredes fyldte 60. år er godkendt af Ligningsrådet.«
7. I § 10, stk. 1, nr. 1, ophæves 3. pkt. og i stedet indsættes:
»Policen skal være oprettet inden forsikredes fyldte 60. år. Policen kan dog oprettes efter forsikredes fyldte 60. år, hvis forsikrede på oprettelsestidspunktet er ejer af en anden kapitalforsikring i pensionsøjemed eller kontohaver til en opsparing i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende forsikring eller konto ikke er indtrådt.«.
8. I § 11 A, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., ændres »55. år« til »60. år«.
9. § 11 A, stk. 1, nr. 2, affattes således:
»2. Efter det fyldte 60. år kan en rateopsparing i pensionsøjemed kun oprettes, hvis kontohaveren på oprettelsestidspunktet er kontohaver i en anden rateopsparing i pensionsøjemed eller ejer af en rateforsikring i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende konto eller police ikke er indtrådt. Oplysning om oprettelsen af en rateopsparing i pensionsøjemed som nævnt i 1. pkt. skal påføres den oprindelige konto eller police. Indbetalingerne til en konto som nævnt i 1. pkt. kan i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 60. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. I tilfælde, hvor den oprindelige ordning er en rateforsikring i pensionsøjemed, finder 3. pkt. tilsvarende anvendelse.«.
10. § 11 A, stk. 1, nr. 5, 2. pkt., affattes således:
»Rateudbetalingen kan tidligst påbegyndes ved kontohaverens fyldte 60. år og tidligst 5 år efter, at kontoen er oprettet, medmindre lavere aldersgrænse end kontohaverens fyldte 60. år er godkendt af Ligningsrådet.«.
11. I § 11 A, stk. 1, nr. 6, ændres »kontohaverens ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger« til: »kontohaverens ægtefælle, fraskilte ægtefælle, en navngiven person, der har fælles bopæl med kontohaveren ved indsættelsen, kontohaverens livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger«.

12. I § 12, stk. 1, nr. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Opsparingen kan dog påbegyndes efter kontohaverens fyldte 60. år, hvis kontohaveren på dette tidspunkt er kontohaver til en anden opsparing i pensionsøjemed eller ejer af en kapitalforsikring i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende konto eller police ikke er indtrådt.«.

13. I § 12, stk. 1, nr. 4, ændres »kontohaverens ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger« til: »kontohaverens ægtefælle, fraskilte ægtefælle, en navngiven person, der har fælles bopæl med kontohaveren ved indsættelsen, kontohaverens livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger«.

14. I § 18, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »de omhandlede ordninger«: »og bidrag som nævnt i § 29 A, stk. 2,«.

15. § 19, 3. pkt., affattes således:

»Efter arbejdstagerens død medregnes indbetalinger fra afdødes tidligere arbejdsgiver til sikring af ægtefælle- eller samleverpension, samleverpension eller børnepension efter § 2, nr. 4, heller ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for ægtefællen, den fraskilte ægtefælle, samleveren, jf. § 2, nr. 4, litra d, børnene eller afdødes bo.«.

16. I § 20, stk. 1, nr. 1, 2. pkt., ændres »forsikredes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger, under 24 år« til: »forsikredes ægtefælle, fraskilte ægtefælle, eller samlever eller forsikredes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger under 24 år«.

17. I § 20, stk. 1, nr. 2, ændres »den pågældendes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger, under 24 år« til: »den pågældendes ægtefælle, fraskilte ægtefælle eller samlever eller den pågældendes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger under 24 år«.

18. I § 23, 3. pkt., ændres »ægtefælle- eller børnepension« til: »ægtefælle- eller samleverpension, samleverpension eller børnepension«.

19. § 38, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Skatteministeren fastsætter de nærmere regler for indbetalingen af afgiften, herunder forskrifter for, hvilke oplysninger, der skal meddeles den centrale told- og skatteforvaltning til brug ved opgørelsen af afgiftsgrundlaget, samt den form, i hvilken disse oplysninger skal gives.«.

20. I § 41, stk. 1, nr. 6, og § 43, stk. 1, ændres »55. år« til: »60. år«.

21. I § 52, stk. 2, ændres »arbejdstageres efterladte ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller efterlevende børn, herunder stedbørn, under 24 år« til: »arbejdstageres efterladte ægtefælle, fraskilte ægtefælle, samlever, jf. § 2, nr. 4, litra d, børn eller stedbørn under 24 år«.

22. I § 53 B, stk. 6, 3. pkt., udgår: »eller afgiftsgrundlaget«.

23. § 59 affattes således:

»§ 59. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«.

24. § 60 affattes således:

»§ 60. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.«.

25. § 61, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. I sager om overtrædelse af denne lov, der behandles administrativt efter stk. 1, finder retsplejelovens § 752, stk. 1, tilsvarende anvendelse. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen om tiltalerejsning i retsplejelovens § 930, jf. § 926, tilsvarende anvendelse.«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i lovtidende, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. § 1 har virkning fra og med 1. januar 1999.

Stk. 3. § 2, nr. 1-3, 11, 13, 15-18 og 21 har virkning fra og med den 1. juli 1999.

Stk. 4. § 2, nr. 14, har virkning fra og med indkomståret 1999.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål

Lovforslaget har som formål:

at ophæve boafgiften på pensionsordninger, der er indkomstskattepligtige for modtageren,

at ligestille samleverne med gifte eller partnerskabsregistrerede personer ved anvendelsen af reglerne i pensionsbeskatningsloven,

at forhøje aldersgrænsen for oprettelse m.v. af ratepension fra det fyldte 55. år til det fyldte 60. år,

at fastsætte, at første rateudbetaling som hovedregel tidligst kan ske 5 år efter, at ordningen er oprettet,

at forhøje aldersgrænsen for sidste rateudbetaling fra det fyldte 80. år til det fyldte 85. år,

at give personer, der før det fyldte 60. år har oprettet en kapitalpension, mulighed for at oprette en ny kapitalpension i et andet pensionsinstitut efter det fyldte 60. år, uden at der forinden kræves overførsel af den gamle kapitalpensionsordning til det nye pensionsinstitut og på tilsvarende måde at give personer, der før det fyldte 60. år har oprettet en ratepension, udvidede muligheder for at oprette tillæg til ratepensionen,

at give personer, der før det fyldte 60. år har oprettet en livsforsikring tilknyttet investeringsfonde (klasse III-livsforsikring) som rateforsikring i pensionsøjemed, mulighed for at oprette tillæg til rateforsikringen,

at fastsætte, at bidrag til supplerende engangsydelser sammen med bidrag til kapitalpension m.v. ikke kan overstige ejerens personlige indkomst for det pågældende indkomstår før fradrag for bidragene, og

at skabe hjemmel til at indføre standardrevisionserklæringer på pensionsbeskatningslovens område.

2. Ophævelse af boafgiften på pensionsordninger, der er indkomstskattepligtige for modtageren

Det foreslås, at udbetalinger fra forsikrings- eller pensionsordninger, der er indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, undtages fra afgiftspligten efter boafgiftsloven, medmindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapital-

pensionsordning. Det betyder, at der ikke skal betales boafgift af værdien af forsikrings- eller pensionsordningen, men alene indkomstskat i takt med, at forsikrings- eller pensionsordningen udbetales.

Som reglerne er i dag, er det kun i enkelte tilfælde, at modtageren af en pensionsordning med løbende udbetalinger og en ratepension både er indkomstskattepligtig og boafgiftspligtig. Ægtefæller og børn under 24 år er fritaget for boafgift af værdien af forsikrings- eller pensionsordningen. Ved lov nr. 1222 af 27. december 1996 blev der indført afgiftsfritagelse for udbetalinger fra enkepensioner og ægtefællepensioner til den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle. Denne afgiftsfritagelse gælder kun enkepensioner og ægtefællepensioner, som den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle kunne oppebære fra den afdødes pensionsordning. Den gælder ikke individuelle pensionsordninger til fordel for den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle. I disse tilfælde indebærer de gældende regler, at der både skal betales boafgift af værdien af forsikrings- eller pensionsordningen og indkomstskat af de løbende udbetalinger.

Som følge af forslaget til ændring af pensionsbeskatningsloven vil visse samleverne kunne indsættes som begunstiget i en forsikrings- eller pensionsordning. Efter gældende regler vil en forsikrings- eller pensionsordning, der tilfalder en samlever som begunstiget, både blive pålagt boafgift og indkomstskattepligt af de løbende udbetalinger.

Efter forslaget indføres der en generel regel, hvorefter alle udbetalinger fra forsikrings- eller pensionsordninger med løbende ydelser, der er indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, undtages fra afgiftspligten efter boafgiftsloven. Dette får således primært betydning for samleverne, idet det vil være muligt at oprette en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en ratepension, hvoraf der alene skal betales indkomstskat i takt med, at forsikrings- eller pensionsordningen udbetales.

Derudover har forslaget også betydning for visse udbetalinger til fraseparerede eller fraskilte ægtefæller (individuelle ordninger). Med forslaget er der ikke

længere forskel på, om ordningen er individuel eller kollektiv. Det afgørende for, at der ikke er boafgiftspligt efter boafgiftsloven, er, at udbetalingerne er løbende, og at det følger af pensionsbeskatningsloven, at udbetalingerne er indkomstskattepligtige.

Forslaget indfører endvidere en fradragsret på 40 pct. ved opgørelsen af boafgift for udenlandsk oprettede kapitalpensionsordninger, som ved udbetalingen er indkomstskattepligtige.

3. Ligestilling af samlever med gifte eller partnerskabsregistrerede personer ved anvendelsen af reglerne i pensionsbeskatningsloven

Baggrunden for forslaget

Pensionsbeskatningslovens afsnit I indeholder regler om den skattemæssige behandling af pensionsordninger m.v., hvor bidrag eller præmier er skattefrie, og opstiller nogle krav, som en pensionsordning m.v. skal opfylde for at være omfattet af disse skatteregler. Disse krav stiller i visse henseender en pensionsopparers efterladte samlever ringere end en efterladt ægtefælle eller registreret partner. Lovforslagets formål er at ændre dette, så der bliver skattemæssig ligestilling.

Baggrunden for lovforslaget er, at der i mange tilfælde af samliv uden ægteskab opstår et økonomisk fællesskab, der kan sammenlignes med det økonomiske fællesskab mellem ægtefæller. En part i et sådant samlivsforhold kan have mindst lige så vægtige grunde som en ægtefælle til at ønske at sikre den anden part i tilfælde af død.

For så vidt angår arv findes der ingen regler om legal arv til samlever, hvorimod der er mulighed for at begunstige en samlever ved testamente på lige fod med andre ubeslægtede. Foreligger der en sådan begunstige, er afgiftsreglerne indrettet under hensyntagen til, at der kan være grund til at begunstige en samlever ud fra forsørgelsehensyn. Siden 1989 har først arveafgiftsloven og senere boafgiftsloven således indeholdt regler, hvorefter visse samlever ikke betaler boafgifter som andre ubeslægtede, men sidestilles med nære slægtninge.

I forbindelse med folketingsbehandlingen af lovforslag L 163, 1995-96, senere lov nr. 293 af 24. april 1996 om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter, tilkendegav den daværende skatteminister, at han ikke stillede sig afvisende over for at overveje, om papirløse pars retsstilling kunne ændres i relation til pensionsbeskatningsloven, men at spørgsmålet bl.a. burde overvejes sammen

med forsikrings- og pensionsbranchen. Nærværende lovforslag indeholder resultatet af disse overvejelser.

Lovforslaget sikrer alene, at reglerne i pensionsbeskatningsloven ikke hindrer, at samlever tilgodeses i forbindelse med pensionsopparersens død. Lovforslaget griber således ikke ind i de bagvedliggende aftaler mellem pensionsoppareren og den eller de øvrige parter i aftalen: pengeinstitutter, forsikringsselskaber, pensionskasser, arbejdsgivere m.v. Det vil sige, at gennemførelsen af en lov med dette indhold ikke i sig selv vil skabe nye rettigheder for samlever.

De gældende regler om gifte personer m.v. og lovforslagets indhold

De gældende regler i pensionsbeskatningslovens afsnit I stiller som nævnt i flere tilfælde gifte personer bedre end ugifte samlevende. Disse tilfælde kan deles op i to grupper:

For det første kan en pensionsordning med løbende udbetaling oprettet i en pensionskasse eller et forsikringsselskab have en ydelsessammensætning, hvori der indgår pension til efterlevende ægtefælle og fraskilt ægtefælle, men ikke pension til en efterladt samlever. Det vil sige, at efter de gældende regler ville f.eks. en pensionskasseordning, der gav efterladte samlever adgang til pension på lige fod med ægtefæller, ikke falde ind under skattereglerne i pensionsbeskatningslovens afsnit I. Herved ville der bl.a. ikke være fradragsret eller bortseelsesret ved indkomstopgørelsen for bidrag til den pågældende pensionskasse.

For det andet gælder der begunstigelsesregler for de typer af pensionsordninger, der er karakteriseret ved, at der kommer noget til udbetaling efter pensionsopparersens død. Det gælder individuelle overlevelsere, forsikringer med garanterede ydelser, kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed (kapitalpension) og rateforsikring og rateopsparing i pensionsøjemed (ratepension). Reglerne om disse pensionsordninger giver pensionsoppareren mulighed for at indsætte en bestemt person som begunstiget. Personen kan frit vælges inden for en nærmere angivet kreds. Til denne kreds hører bl.a. ægtefælle og fraskilt ægtefælle, men ikke samlever. Det vil sige, at efter de gældende regler vil individuel indsættelse af en samlever som begunstiget i en pensionsordning betyde, at ordningen ikke falder ind under skattereglerne i pensionsbeskatningslovens afsnit I. Herved vil der bl.a. ikke være fradragsret eller bortseelsesret for bidrag eller præmier til den pågældende pensionsordning.

Det foreslås, at de gældende regler ændres i begge henseender, således at pensionsbeskatningslovens af-

snit I også skal gælde for ordninger, der begunstiger samlevere.

For det første foreslås det, at pensionskasser og forsikringselskaber får mulighed for at indrette deres ydelsessammensætning således, at den pension, der hidtil har været betegnet ægtefællepension, eventuelt kan tilgå en efterladt samlever (ægtefælle- eller samleverpension). Efterladtepension i form af overlevelsesrente kan ligeledes oprettes til fordel for en samlever.

Pensionskasser og forsikringselskaber får endvidere mulighed for at tilbyde samleverpension som en selvstændig ydelse ved siden af ægtefælle- eller samleverpensionen.

For det andet foreslås der en udvidelse af den personkreds, der kan begunstiges individuelt, således at også samlevere føjes til kredsen. Herved får pensionsopspareren mulighed for at begunstige en samlever uden tab af skattemæssige rettigheder, men ikke pligt hertil.

Det foreslås, at samlevere grundlæggende defineres som personer, der har fælles bopæl med afdøde. Dette indebærer, at skattemyndighederne og pensionsinstitutionerne ikke skal foretage nogen vurdering af samlevsforholdets nærmere indhold. Lovteksten er som udgangspunkt ikke til hinder for, at samleveren er en slægtning til afdøde, ligesom det ikke kræves, at der er tale om et egentligt parforhold. Der kan dog kun optræde én samlever som berettiget til ægtefælle- eller samleverpension eller som berettiget til samleverpension eller som begunstiget, selv om bopælsbetingelsen måtte være opfyldt af flere.

Endvidere stilles der *enten* - når begunstigelsen sker individuelt - krav om, at samleveren skal begunstiges med navns nævnelse eller - når der er tale om kollektive ordninger - krav om fælles bopæl i de sidste 2 år forud for dødsfaldet. Kravet om fælles bopæl i de sidste 2 år forud for dødsfaldet *suppleres* med et krav om, at der er tale om en person, med hvem afdøde kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab, og et krav om, at personen ved et testamente, der er oprettet af afdøde senest 3 måneder før dødsfaldet, er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle.

Betingelsen om begunstigelse af samleveren ved testamente indebærer, at den person, der vil sikre sin samlever samleverpension fra en kollektiv ordning, samtidig skal beslutte sig til, at samleveren - på bekostning af andre arvinger - skal have del i boet.

Betingelsen »kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab« giver på den ene side »papirløse

par«, der i det store og hele lever som ægtepar, mulighed for at sikre hinanden som gifte, og sikrer på den anden side, at en kollektiv pensionsordning ikke skal aflevere mere end én ægtefælle- eller samleverpension.

Definitionen af »samlever« er ikke til hinder for, at parterne i pensionsaftalen i individuelle eller kollektive pensionsvilkår aftaler en snævrere afgrænsning af, til hvilke samlevere der skal udbetales pension.

Det bemærkes, at selv om de supplerende krav om testamente m.v. kan være hovedreglen i kollektive ordninger, kan individuel begunstigelse dog være relevant i kollektive ordninger. I en kollektiv ordning kan der f.eks. godt være mulighed for individuelt at vælge en ægtefællepension, og det samme vil kunne gælde en samleverpension.

4. Forhøjelse af aldersgrænsen for oprettelse m.v. og for udbetaling fra ratepension

Efter de gældende regler kan en ratepension efter det fyldte 55. år kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet ordning, og værdien af tillægget er begrænset til halvdelen af værdien af den eksisterende ordning. Der kan ske overførsel fra en kapitalpension til en ratepension, såfremt overførsel finder sted inden det fyldte 55. år.

Efter forslaget forhøjes denne aldersgrænse fra det fyldte 55. år til det fyldte 60. år.

Den gældende aldersgrænse på 55 år er begrundet i et ønske om, at de midler, der anbringes i en ratepension, i de normale tilfælde skal være »bundet« i mindst 5 år, da rateudbetalinger som regel tidligst kan aftales påbegyndt ved det 60. år.

Efter forslaget opretholdes det, at første rateudbetaling som hovedregel tidligst kan ske 5 år efter, at ordningen er oprettet.

Efter de gældende regler er der en aldersgrænse på 80 år for sidste rateudbetaling. Efter forslaget foreslås denne aldersgrænse forhøjet til 85 år.

5. Overførsel af rate- og kapitalpension

Efter de gældende regler kan personer, der er fyldt 60 år, godt indbetale til kapitalpension, men de kan ikke oprette en ny kapitalpensionsordning.

Efter de gældende regler kan personer, der er fyldt 55 år, ikke oprette nye ratepensionsordninger, men de kan oprette tillæg til eksisterende ratepensionsordninger, dog kun inden for en værdi svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi. Tillægget skal oprettes i det pensionsinstitut, hvori den oprindelige ordning er oprettet.

En person, der er over aldersgrænsen på 60 henholdsvis 55 år, der har en rate- eller kapitalpensionsordning som led i et nu ophørt ansættelsesforhold, er således henvist til at fortsætte ordningen i et forsikringselskab eller pengeinstitut, som er valgt af den tidligere arbejdsgiver. Alternativt kan en pensionsordning overføres til et selvvalgt forsikringselskab eller pengeinstitut, for kapital- og rateforsikringernes vedkommende efter oprettelse af en tillægsordning.

Overførsel af kapital- og ratepensionsordninger fra ét pensionsinstitut til et andet er forbundet med omkostninger for pensionsoppareren. For at sikre pensionsopparernes i øvrigt rimelige interesse i at kunne indbetale til pensionen i et pensionsinstitut efter eget valg foreslås det derfor, at der ikke længere skal kræves overførsel af den eksisterende ordning som betingelse for at fortsætte indbetalingerne efter henholdsvis det fyldte 60. år og det fyldte 55. år (efter forslaget det fyldte 60. år) til et nyt pensionsinstitut.

6. Tillæg til rateforsikring i form af livsforsikring tilknyttet investeringsfonde (klasse III-livsforsikring)

Livsforsikringselskaber kan udbyde pensionsopsparing, som svarer til pengeinstitutternes puljeordninger, kaldet livsforsikring tilknyttet investeringsfonde (klasse III-livsforsikringer). Disse er kendetegnet ved, at forsikringstagerne har indflydelse på, hvilke aktiver forsikringselskabet skal placere præmieindbetalingerne i. Forsikringerne kan indrettes således, at langt den største del af præmieindbetalingerne indgår i investeringsfonde svarende til pengeinstitutternes puljer. Hver enkelt forsikringstager har en konto, hvor indskud og andel af afkast af investeringspuljerne posteres. Forsikringstageren får ved genkøb eller udløb af forsikringsperioden udbetalt et beløb svarende til den pågældendes andel af den samlede værdi af aktiverne i investeringsfonden. På samme måde som i pengeinstitutternes puljeordninger overvæltes tab vedrørende aktiverne i investeringsfonden på forsikringstagerne.

En klasse III-livsforsikring vil i mange tilfælde kunne tegnes som bl.a. rateforsikring i pensionsøjemed.

Efter de gældende regler i pensionsbeskatningslovens § 8, nr. 1, skal rateforsikringer oprettes inden det fyldte 55. år. Efter forsikredes fyldte 55. år kan en police kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet police og kun med en *forsikringssum*, der ved samme udbetalingstidspunkter som efter den tidligere police ikke vil overstige halvdelen af den tidligere aftalte forsikringssum.

Opsparingsdelen i en klasse-III livsforsikring vil ikke altid indeholde en garanteret forrentning og der-

med ikke nogen aftalt forsikringssum. Summen, der kommer til udbetaling ved opnåelse af en bestemt alder, er afhængig af forrentningen af de i investeringsfondene opsparede midler. Ved tegning af tillæg til den aldersbetingede opsparingsdel af en sådan rateforsikring opstår derfor spørgsmålet, hvilken forsikringssum, der kan aftales.

En rateopsparing i pensionsøjemed oprettet i et pengeinstitut indeholder heller ikke nogen aftalt sum, der skal komme til udbetaling. Summen er her ligeledes afhængig af den faktiske forrentning. Efter det fyldte 55. år kan en rateopsparing i pensionsøjemed kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet ordning. Indbetalingerne til tillæget kan efter de gældende regler i pensionsbeskatningslovens § 11 A, stk. 1, nr. 2, i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af *ordningens værdi* ved det fyldte 55. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger.

Der foreslås derfor en tilføjelse til bestemmelsen i § 8, nr. 1, vedrørende rateforsikringer om, at for så vidt angår den del, der vedrører opsparing i investeringsfonde, kan indbetalingerne i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 55 år (der foreslås forhøjet til det fyldte 60. år) samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. Med tilføjelsen bliver § 8, nr. 1, for så vidt angår klasse III-livsforsikringer uden aftalt forsikringssum parallel med bestemmelsen i § 11 A, stk. 1, nr. 2.

Det bemærkes, at den anførte parallelitet gælder for det beskrevne klasse III-livsforsikringsprodukt, men der kan være klasse III-livsforsikringsprodukter med andet indhold, hvor der ikke er denne parallelitet, og hvor de almindelige regler for rateforsikring vil finde anvendelse.

7. Fradrag for bidrag til supplerende engangsydelser

Efter de gældende regler kan bidrag til kapitalpension i alt højst fradrages med (for 1999) 34.000 kr. Bidrag til finansiering af supplerende engangsydelser fra en pensionskasse medregnes ved opgørelsen af, hvor meget der er betalt i bidrag til kapitalpension. Efter de gældende regler kan fradraget for bidrag m.v. til kapitalpension ikke overstige ejerens personlige indkomst uden fradrag for bidragene. Denne sidste begrænsning gælder ikke for bidrag til finansiering af supplerende engangsydelser.

Efter *forslaget* fastsættes, at bidrag til supplerende engangsydelser, sammen med bidrag m.v. til kapitalpension ikke kan overstige ejerens personlige ind-

komst for det pågældende indkomstår før fradrag for bidragene.

Forslaget indebærer en mere ensartet behandling af kapitalpensioner og supplerende engangsydelse i relation til beregningsreglerne i personskatteloven. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at både bidrag m.v. til kapitalpension og bidrag til supplerende engangsydelse medregnes ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for topskat fra og med indkomståret 1999, jf. lov nr. 423 af 26. juni 1998.

8. *Hjemmel til at indføre standardrevisionserklæringer på pensionsbeskatningslovens område*

I 1995 udgav en arbejdsgruppe under Rigsrevisionen en betænkning med forslag til en modelinstruks for revisionsbestemmelser indenfor bl.a. pensionsbeskatningslovens og realrenteafgiftslovens område »Betænkning om revisionserklæringer for statslige ordninger, der administreres af pengeinstitutter m.v.«.

Som følge af, at revision efter de gældende regler kan være af meget forskellig karakter både ordningerne imellem og indenfor den enkelte ordning, kan det være en fordel med standardiserede revisionserklæringer. Formålet med sådanne revisionserklæringer er at give den statslige myndighed en dokumentation for, at ordningen administreres af pengeinstituttet, forsikringsselskabet eller pensionskassen i henhold til gældende regler, og at de beløb, der afregnes overfor staten (indtægter og udgifter) er i overensstemmelse med bogføringen.

Finansrådet og Rådet for Dansk Forsikring og Pension har i forbindelse med drøftelser om indførelse af standardrevisionserklæringer tilkendegivet, at fortsatte drøftelser forudsætter, at der foreligger en klar lov-hjemmel til indførelse af standardrevisionserklæringer.

Skatteministeriet er af den opfattelse, at der i § 28 i realrenteafgiftsloven og i § 30 i pensionsafkastbeskatningsloven, der fra indkomståret 2000 afløser realrenteafgiftsloven, er klar hjemmel til at indføre standardrevisionserklæringer.

Skatteministeriet finder derimod, at pensionsbeskatningsloven ikke indeholder klar hjemmel til at indføre standardrevisionserklæringer. Det foreslås derfor at ændre pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 2, således, at denne bestemmelse kommer til at indeholde klar hjemmel til at indføre standardrevisionserklæringer på pensionsbeskatningslovens område.

9. *Høringer*

Lovforslaget har været udsendt til høring hos følgende ministerier og organisationer:

Advokatrådet, Amtsrådsforeningen, De danske Landboforeninger, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Erhvervsministeriet, Erhvervenes Skattese-kretariat, Finansministeriet, Finansrådet, Finanstilsynet, Foreningen af Firmapensionsskasser, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Frederiksberg Kommune, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Landbrugsrådet, Politiets og Domstolenes Tjenestemandsförening, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Skattechefföreningen, Skatterevisorforeningen, Statsministeriet, Økonomiministeriet.

10. *Provenumæssige konsekvenser*

Ophævelsen af boafgiften på pensionsbetalinger, der er indkomstskattepligtige for modtageren, omfatter udelukkende udbetalinger, der tilfalder en fraskilt/frasepareret ægtefælle, og skønnes at medføre et meget beskedent provenutab på grund af den meget begrænsede kreds.

Med hensyn til muligheden for at indsætte samleveren som begunstiget afhænger provenuvirkningen af, hvem der efter de gældende regler ellers ville have modtaget pensionsudbetalingen og af, om pensionsudbetalingerne stammer fra kapitalpensioner eller pensioner med løbende udbetalinger/ratepensioner.

Mht. til kapitalpensioner skal en indsat samlever efter forslaget betale 40 pct.-afgift og 15 pct. boafgift (49 pct. i alt). Hvis pensionsudbetalingerne efter de gældende regler ville være gået til en efterladt ægtefælle, skulle denne kun svare 40 pct.-afgift af udbetalingerne. Forslaget vil derfor i disse begrænsede antal tilfælde give et yderst beskedent merprovenu.

For pensioner med løbende udbetalinger samt ratepensioner bliver pensionsudbetalingerne efter lovforslaget indkomstskattepligtige, hvis der er indsat en samlever som begunstiget. Efter de gældende regler beskattes udbetalingerne med 40 pct.-afgift samt 15 pct. boafgift (49 pct. i alt), hvis pensionsudbetalingerne ville være tilfaldet børn over 24 år og med 40 pct.-afgift samt 15/36,25 pct. boafgift (49/61,75 pct. i alt), hvis pensionsudbetalingerne ville være tilfaldet andre begunstigede end børn, ægtefælle eller fraskilt/frasepareret ægtefælle. Provenuvirkningen kan derfor både være positiv og negativ, afhængig af samleverens indkomstskattesats, men er antagelig yderst beskedent.

Hvad angår muligheden for at supplere en igangværende pensionsordning i et nyt pensionsinstitut samt muligheden for at oprette tillæg til en klasse III-livsforsikring, skønnes forslaget kun at medføre et ubetydeligt provenutab som følge af den lettere adgang til supplerung.

Denne del af lovforslaget skønnes alt i alt at være nogenlunde provenuneutral.

Forslaget om at hæve aldersgrænsen for oprettelse af en ratepensionsordning fra det fyldte 55. år til det fyldte 60. år vil give skatteydere, der indbetaler på en kapitalpensionsordning, og som har fradrag herfor i topskattegrundlaget, mulighed for at bevare fuldt skattemæssigt fradrag ved at omlægge fremtidige indskud til en ratepensionsordning.

Af de ca. 1.650.000 skatteydere, der i 1996 indskød på kapitalpensionsordninger, betalte ca. 450.000 topskat. Det vil sige, at de havde en indkomst før arbejdsmarkedsbidrag men efter fradrag af pensionsindskud på over 261.000 kr. Disse personer indskød ca. 7,9 mia. kr. eller gennemsnitligt ca. 17.500 kr. Heraf var ca. 72.000 fyldt 55 år, og deres indskud var ca. 1,8 mia. kr. eller gennemsnitligt ca. 25.000 kr. I 1998 - niveau skønnes det samlede indskud for skatteydere fyldt 55 år at udgøre ca. 2,25 mia. kr.

En del af disse indskud kan dog allerede efter gældende regler omlægges som tillæg til en eksisterende ratepensionsordning. Det skønnes meget usikkert at dreje sig om et beløb i størrelsesordenen 0,5 mia. kr.

Hvis alle, der er fyldt 55 år, med kapitalpensionsindskud benyttede sig af muligheden for omlægning, ville det resultere i en omlægning af indskud det første år i størrelsesordenen 1,75 mia. kr., svarende til et umiddelbart provenutab i størrelsesordenen 250 mill. kr.

Lovforslagets virkning skønnes dog at blive mere begrænset, idet en række forhold vil modvirke den umiddelbare større fradragsværdi af indskuddene ved en omlægning.

Det skyldes i første række, at udbetalingerne fra en ratepension beskattes som personlig indkomst med op til ca. 59 pct. for en pensionist, der betaler topskat, hvilket skal sammenholdes med 40 pct.-afgiften ved udbetaling af kapitalpension. Det skønnes, at en stor del af de ovennævnte kapitalpensionsindskud ved en omlægning til en ratepensionsordning vil indgå i grundlaget for topskatten, når de til sin tid udbetales.

Endvidere må det for de nuværende 55-årige og ældre pensionsopspare antages, at disses kapitalpensionsordninger indgår som et væsentligt element i likviditetsplanlægningen omkring pensionstidspunktet i kraft af, at de indskudte beløb udbetales på én gang og

derved kan anvendes til f.eks. indfrielse af gældsposter. En omlægning vil indebære, at de modsvarende udbetaling er udskydes og fordeles over en længere periode.

Individuelle forhold vil i den sidste ende være afgørende for den enkelte pensionsopsparens valg

Der er ikke holdepunkter for på forhånd at skønne over, hvor mange skatteydere, der vil benytte sig af muligheden for omlægning til rateordninger. Rent skønsmæssigt anslås, at det vil omfatte en mindre del af potentialet svarende til et provenutab i størrelsesordenen 50 mill. kr. i indkomståret 1999. Provenutabet vil herefter aftage over en kortere årrække. Provenutabet vedrører alene staten.

For finansåret 1999 skønnes provenutabet til ca. 50 mill. kr.

11. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget giver forsikringsselskaber, banker og pensionskasser mulighed for at tilbyde kunderne et bedre produkt end de gældende regler. Forslaget skønnes kun at medføre mindre administrative omkostninger for de forsikringsselskaber, banker og pensionskasser, der vælger at udvide dækningen til også at gælde for samlevende. Omkostningerne vil hidrøre fra tilpasning af pensionsregulativer og beregningsgrundlag som følge af den nye mulighed for indsættelse af samlevende som begunstiget i pensionsordningerne.

12. Administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget skønnes at medføre mindre administrative omkostninger for Finanstilsynet. Lovforslaget skønnes at medføre engangsudgifter for Told*Skat til tilretning af edb-systemer på 0,6 mill. kr.

13. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

14. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget indebærer en ligestilling af samlevende med gifte eller partnerskabsregistrerede personer ved anvendelsen af reglerne i pensionsbeskatningsloven. Anvendelsen af reglerne kræver i visse tilfælde oprettelse af testamente.

15. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget skønnes ikke at indeholde EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive Konsekvenser/mindredgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Lovforslaget indeholder udover forhøjelse af aldersgrænsen for oprettelse af en ratepension elementer med yderst beskedne positive og negative provenumæssige konsekvenser. Disse øvrige elementer skønnes som helhed at være provenuneutrale.	Rent skønsmæssigt vurderes forslaget om at hæve aldersgrænsen for oprettelse af en ratepensionsordning at medføre et provenutab i størrelsesordenen 50 mill. kr. i indkomståret 1999. Finansårvirkningen i 1999 anslås til ca. 50 mill. kr. Lovforslaget indeholder derudover elementer med yderst beskedne positive og negative provenumæssige konsekvenser. De øvrige elementer skønnes som helhed at være provenuneutrale.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ændringer af edb- og indberetningssystemer, rådgivningsopgaver m.v.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Mulighed for at tilbyde bedre produkter.	Mindre administrative omkostninger til tilpasning af pensionsregulativer og beregningsgrundlag, jf. nedenfor.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Tilpasning af pensionsregulativer og beregningsgrundlag.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Mulighed for at indsætte en samlever som begunstiget ved navns nævnelse. Forhøjelse af aldersgrænsen for oprettelse m.v. af ratepension fra 55 år til 60 år.	Begunstigelse af samlever kræver i visse tilfælde oprettelse af testamente.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget skønnes ikke at indeholde EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Når der sker udbetaling af en forsikrings- eller pensionsordning med løbende ydelser til en begunstiget, er det afgørende for, om der skal betales boafgift af værdien af de løbende ydelser, om udbetalingen er omfattet af afgiftsfritagelserne i boafgiftslovens § 3.

Alle udbetalinger til den efterlevende ægtefælle, herunder løbende udbetalinger, er boafgiftsfri, jf. boafgiftslovens § 3, stk. 1, litra a.

Udbetalinger i henhold til enkepensionsloven eller tilsvarende bestemmelser i pensionsregulativer eller forsikringsbetingelser til afdødes fraseparerede eller fraskilte ægtefælle er boafgiftsfri, jf. boafgiftslovens

§ 3, stk. 1, litra b. Udbetalinger af børnepensioner til børn under 24 år er også boafgiftsfri, jf. boafgiftslovens § 3, stk. 1, litra c.

For udbetalinger til andre end de ovenfor nævnte personer skal der betales boafgift af værdien af forsikrings- eller pensionsordningen. Forinden beregning af boafgift fratrækkes dog 40 pct. af værdien på tidspunktet for første udbetaling af forsikringen m.v.

Der skal således betales boafgift på 15 pct. (evt. også tillægsboafgift på 25 pct.) af 60 pct. af værdien af forsikringen m.v. De løbende ydelser er tillige indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningslovens § 20.

Det foreslås i § 1, nr. 1, at udbetalinger fra forsikrings- eller pensionsordninger med løbende ydelser,

der helt eller delvist er indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, undtages fra afgiftspligten efter boafgiftsloven, medmindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning. Det betyder, at når en forsikrings- eller pensionsordning med løbende indkomstskattepligtige ydelser udbetales til en begunstiget ved primærpersonens død, skal der ikke betales boafgift af udbetalingerne, men alene indkomstskat.

Det får betydning for samlevere og fraskilte eller fraseparerede ægtefæller. Hvis disse personer indsættes som begunstiget i en forsikrings- eller pensionsopsparing med løbende udbetalinger, der er indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, skal der efter forslaget ikke betales boafgift, medmindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning, jf. pensionsbeskatningslovens § 53B.

Som noget nyt kan samlevere indsættes som begunstiget i en forsikrings- eller pensionsordning, jf. forslaget til ændring af pensionsbeskatningslovens § 5, § 11A og § 12. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1, hvor »samlevere« i pensionsbeskatningslovens forstand er beskrevet.

Udvidelsen af det boafgiftsfri område omfatter foruden samlevere, også visse udbetalinger til fraseparerede eller fraskilte ægtefæller. Ved lov nr. 1222 af 27. december 1996 (L91 1996-97) blev der indført afgiftsfritagelse for udbetalinger fra enkepensioner og ægtefællepensioner til den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle. Denne afgiftsfritagelse gjaldt kun enkepensioner og ægtefællepensioner, som den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle kunne oppebære fra den afdødes pensionsordning. Den gjaldt ikke individuelle pensionsordninger til fordel for den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle. Med forslaget er der ikke længere denne forskel. Det afgørende for, at der ikke er afgiftspligt efter boafgiftsloven, er ifølge lovforslaget, at udbetalingerne er indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, medmindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning.

De udbetalinger til begunstigede, som ikke er omfattet af boafgiftsfritagelsen, er udbetalinger, der ikke er indkomstskattepligtige og udbetalinger fra en udenlandsk ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning. Ved udbetaling fra kapitalforsikringer og kapitalpensioner til en begunstiget på grund af dødsfald, skal der betales 40 pct.s afgift efter pensionsbeskatningsloven, og det resterende beløb skal afgiftsberigtiges efter boafgiftsloven. Tilsvarende gælder udbetalinger til børn over 24 år. Såfremt der ikke har været

indsat en begunstiget, er ydelserne ikke indkomstskattepligtige, men der betales i stedet 40 pct.s afgift, og ydelserne er således ikke fritaget for boafgift.

Udvidelsen af det afgiftsfri område medfører endvidere, at forsikringsselskaberne i et større omfang end hidtil kan udbetale til begunstigede uden at skulle tilbageholde afgift.

Forslaget i § 1, nr. 2, til ændring af § 12 skal bl.a. ses som en konsekvensændring som følge af § 1, nr. 1, idet der med forslaget om afgiftsfritagelse af indkomstskattepligtige udbetalinger fra forsikrings- eller pensionsordninger ikke længere skal beregnes boafgift af 60 pct. af værdien, da værdien af indkomstskattepligtige pensioner ikke længere vil være boafgiftpligtig.

Der indføres hjemmel til at fratække 40 pct. af den samlede værdi på udbetalingstidspunktet ved opgørelsen af en indkomstskattepligtig pensionsordning, som ikke er fritaget for boafgift, jf. § 3, stk. 1. Baggrunden herfor er, at udenlandske pensionsordninger svarende til danske kapitalpensionsordninger er indkomstskattepligtige ved udbetalingen, jf. pensionsbeskatningslovens § 53B. Ved at fratække 40 pct. af den samlede værdi ligestilles disse udenlandske ordninger med danske kapitalpensionsordninger, som også ved opgørelsen har fradrag for de 40 pct., der svares i afgift efter pensionsbeskatningsloven.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at forsikringsselskaber og pensionskasser får mulighed for at lade pension til efterladte samlevere indgå i ydelsessammensætningen i en pensionsordning med løbende udbetalinger. Der kan enten være tale om samme pension som den, der kan oppebæres af ægtefæller og registrerede partnere (ægtefælle- eller samleverpension) eller om en selvstændig samleverpension, der kan, men ikke skal, være af samme størrelse som ægtefælle- og samleverpensionen.

Samlever defineres

enten som en person, der er indsat med navns nævnelser, og som opfylder kravet om fælles bopæl på indsættelsestidspunktet,

eller som en person,

- som afdøde kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med,
- som afdøde i et testamente, der er oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet, har tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle,
- og som har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bo-

pæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder anbringelse i en ældrebolig.

Efter arveloven arver afdødes ægtefælle en trediedel af afdødes ejendele, når afdøde har efterladt sig livsarvinger. Efterlader afdøde sig ikke livsarvinger, arver ægtefællen alene. Halvdelen af den arvelod, som tilkommer arveladerens livsarvinger og ægtefælle, er tvangsarv. Betingelsen om, at afdøde i et testamente skal have tillagt personen en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle, indebærer således, at personen skal være tillagt mindst en sjettedel af afdødes ejendele, hvis afdøde efterlader sig livsarvinger, og mindst halvdelen af afdødes ejendele, hvis afdøde ikke efterlader sig livsarvinger.

Det er hensigten, at kriterierne for, om afdøde kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med personen skal følge reglerne i ægteskabsloven og lov om registreret partnerskab. Det vil bl.a. sige, at der ikke foreligger slægtsskab i lige ret op- og nedstigende linie mellem parterne, og at parterne ikke er søskende, samt at tidligere ægteskab eller registreret partnerskab ikke længere består. Da formålet med betingelsen om, at parterne skal kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab, bl.a. er at sikre, at en kollektiv pensionsordning ikke skal aflevere mere end én ægtefælle- eller samleverpension, ses der ikke på, om den ene eller begge parter hensidder i uskiftet bo med livsarvinger.

Det er hensigten, at kriterierne for, om der foreligger fælles bopæl, skal følge kriterierne for, om der foreligger fælles bopæl i relation til boafgiftslovens § 1, stk. 2, litra d. Det vil sige, at fælles bopæl i de fleste tilfælde skal kunne dokumenteres ved folkeregisterattester. I særlige tilfælde kan dokumentationen tilvejebringes ved mindst 2 uvildige personers erklæringer om forholdet, når erklæringerne underbygges af omstændighederne i øvrigt.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger skal skattemyndighederne og pensionsinstitutterne ikke foretage nogen vurdering af samlivsforholdets nærmere natur. Det kræves således ikke, at der er tale om et egentligt samlivsforhold.

Lovforslaget angiver alene en yderste grænse for, hvilken persongruppe det skattemæssigt kan accepteres, at man inddrager under definitionen på samlevende. Det overlades således til forsikringselskaberne og pensionskasserne og deres kunder at afgøre, om pension til samlevere skal indgå i de vilkår, der tilbydes,

og i så fald om der skal stilles yderligere krav til samlivsforholdet.

Af redaktionelle hensyn foreslås, at den nye bestemmelse om samleverpension indsættes som litra d i paragraffen, og at bestemmelsen om børnepension, der nu er litra d, bliver litra e. Forslaget indeholder tillige nogle redaktionelle ændringer af bestemmelserne i pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 4, litra c og e (tidligere litra d). For det første fastlægges betegnelserne »ægtefælle- og samleverpension« og »børnepension« som dækkende ydelserne efter henholdsvis litra c og litra e. For det andet præciseres det, at børnepension som hidtil kan tillægges afdødes stedbørn, selv om begrebet »børn« i arveretlig forstand ikke omfatter stedbørn.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvens af forslaget under nr. 1.

Til nr. 3, 11 og 13

Forslagene angår forsikringer med garanterede ydelser, supplerende engangsydelser fra pensionskasser, kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed (kapitalpension) og rateforsikring og rateopsparing i pensionsøjemed (ratepension). Disse typer af pensionsordninger er karakteriseret ved, at der kan indsættes en begunstiget til visse ydelser efter den primære persons død.

Efter de gældende regler kan begunstigelsen enten ske ved indsættelse af en eller flere personer, der falder ind under en personkreds, der er angivet i pensionsbeskatningsloven, eller ved indsættelse af »nærmeste pårørende«. Dette begreb er defineret i de parallelle bestemmelser i forsikringsaftalelovens § 105, stk. 5, henholdsvis § 5, stk. 5, i lov nr. 293 af 24. april 1996 om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter. Disse lovbestemmelser berøres ikke af nærværende lovforslag.

Den personkreds, der kan gøres til genstand for individuelle indsættelser, består efter gældende regler af pensionsopparerens ægtefælle, fraskilte ægtefælle, og livsarvinger, stedbørn og stedbørns livsarvinger.

Det foreslås at føje samlevere til den nævnte personkreds, dog således at der kun kan indsættes én samlever. Samlevere defineres her som personer, der har fælles bopæl med pensionsoppareren ved indsættelsen. Der stilles krav om, at indsættelsen - modsat indsættelse af ægtefælle, fraskilt ægtefælle og børn - skal ske med navns nævnelse.

Lovforslaget angiver den yderste grænse for, hvilken persongruppe det skattemæssigt kan accepteres,

at man begunstiger som samlever. Det overlades således til parterne i pensionsaftalen at beslutte, om der skal stilles andre krav til samlivsforholdet, herunder f.eks. krav om, at samlivet også skal bestå ved udbetalingen og/eller mindst skal have bestået i en vis tid.

Hvis der er indsat en person, der på indsættelsestidspunktet ikke opfyldte bopælskravet, anses pensionsordningen, hvadenten indsættelsen sker samtidig med eller senere end oprettelsen af pensionsordningen, ikke (længere) for omfattet af pensionsbeskatningslovens afsnit I.

Hvis ordningen allerede var oprettet forud for indsættelsen, anses indsættelsen af en person, der ikke opfylder samlivskravet, for en disposition over ordningen i utide, der udløser afgiftspligt efter pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1. Derudover bortfalder med virkning fra indsættelsen bl.a. fradragsretten eller bortseelsesretten efter pensionsbeskatningslovens §§ 18 og 19, jf. pensionsbeskatningslovens § 37. Konstatere det først efterfølgende, at personen på indsættelsestidspunktet ikke opfyldte bopælskravet, kan der således blive tale om genoptagelse af pensionsopsparerens tidligere skatteansættelser og/eller regulering af realrenteafgiftstilsvaret eller tilsvaret efter pensionsafkastbeskatningsloven.

Derimod berører det ikke ordningens karakter af »afsnit I-ordning«, at pensionsaftalen eventuelt indeholder supplerende betingelser for pensionsinstituttets udbetaling af ydelsen til den begunstigede, og at disse betingelser konkret viser sig ikke at være opfyldt. Et nærliggende eksempel herpå kunne være en begunstigelse af en samlever med betingelse om, at samlivet også skal bestå ved dødsfaldet. Er samlivet ophørt i tidsrummet mellem indsættelsen og dødsfaldet, tilfalder udbetalingen eventuelle subsidiært berettigede eller pensionsopsparerens dødsbo. Samlivsophævelsen udløser ikke afgift efter pensionsbeskatningslovens § 30, genoptagelse af pensionsopsparerens skatteansættelser el.lign.

Forslaget indeholder tillige en redaktionel ændring af de pågældende bestemmelser i pensionsbeskatningsloven, således at det tydeliggøres, at også stedbørn og disses livsarvinger kan begunstiges, selv om stedbørn ikke omfattes af det arveretlige begreb livsarvinger.

Til nr. 4, 8 og 9

Efter de gældende regler i § 8, nr. 1, om rateforsikringer i pensionsøjemed kan en police efter forsikredes fyldte 55. år kun oprettes som tillæg til en før den alder oprettet police og kun med en forsikringssum, der ved samme udbetalingstidspunkter som efter den

tidligere police, ikke vil overstige halvdelen af den tidligere aftalte forsikringssum.

Tilsvarende gælder efter § 11 A, stk. 1, nr. 2, at efter det fyldte 55. år kan en rateopsparing i pensionsøjemed kun oprettes som tillæg til en før den alder oprettet ordning. Indbetalingerne til tillægget kan i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af ordningens værdi ved det fyldte 55. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger.

Det foreslås, at 55-årsgrænsen for oprettelsen af nye ratepensionsordninger forhøjes til 60 år, svarende til aldersgrænsen for oprettelse af kapitalpension.

Det foreslås endvidere, at personer over denne alder, der i tide har oprettet ratepensionsordning, (som hidtil for så vidt angår personer over 55 år) kan oprette endnu en ratepensionsordning af en værdi, der maksimalt svarer til halvdelen af værdien af den oprindelige ordning. I modsætning til hvad der følger af de gældende regler foreslås det, at den supplerende ordning skal kunne oprettes i et andet pensionsinstitut end det, hvori den oprindelige ordning er etableret.

Af hensyn til den beløbsmæssige begrænsning (maksimalt halvdelen af værdien af den eksisterende ordning) foreslås det, at den oprindelige forsikring eller konto skal påføres oplysninger om, at der er en supplerende ordning. I påtegningen bør det af hensyn til eventuelle yderligere supplementordninger anføres, hvor stor en del af det maksimalt mulige tillæg, der er udnyttet. I og med at påtegningen skal ske på den oprindelige forsikring eller konto får det nye forsikringsselskab eller pengeinstitut lejlighed til at sikre sig, at der foreligger en ældre ratepension, der er oprettet i tide, og som ikke er kommet til udbetaling.

Ud over de ovennævnte krav stilles der ingen krav til typen af ratepensionsordninger, dvs. at reglerne både omfatter private ordninger og arbejdsgiveradministrerede ordninger. Dette gælder, selv om formålet med lovændringen især er at tilgodese personer, der efter fratrædelse af en stilling, står tilbage med en ratepensionsordning oprettet som led i ansættelsesforholdet i et pensionsinstitut, som er valgt af den tidligere arbejdsgiver.

Forslaget griber ikke ind i de hidtil gældende regler, hvorefter der ikke kan oprettes et arbejdsgiveradministreret tillæg til en privat ratepensionsordning, uden at den oprindelige ordning ændrer status til arbejdsgiveradministreret.

Der foreslås samtidig en tilføjelse til bestemmelsen i § 8, nr. 1, vedrørende rateforsikringer om, at for så vidt angår den del, der vedrører opsparing i investeringsfonde, kan indbetalingerne i alt højst udgøre et

beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 55. år (der foreslås forhøjet til det fyldte 60. år) samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. Med tilføjelsen bliver § 8, nr. 1, for så vidt angår klasse III-livsforsikringer, parallel med bestemmelsen i § 11 A, stk. 1, nr. 2. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 6.

Til nr. 7 og 12

Efter de gældende regler i § 10, stk. 1, nr. 1, om kapitalforsikring i pensionsøjemed kan en police efter forsikredes fyldte 60. år kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet police.

Efter de gældende regler i § 12 om opsparing i pensionsøjemed skal opsparingen være påbegyndt før kontohaverens fyldte 60. år.

Det *foreslås*, at 60-årsgrænsen for oprettelse af nye kapitalpensionsordninger som udgangspunkt bevares, men at personer over denne alder, der har en i tide oprettet kapitalpensionsordning, dog kan oprette en ny kapitalpensionsordning.

Det forudsættes, at det nye forsikringselskab eller pengeinstitut sikrer sig dokumentation for, at der foreligger en ældre kapitalpension, der er oprettet i tide, og som ikke er kommet til udbetaling.

Det foreslås, at reglerne skal gælde parallelt for kapitalforsikring (kapitalpension i forsikringselskaber) og opsparing i pensionsøjemed (kapitalpension i pengeinstitutter).

Til nr. 5, 6 og 10

Efter de gældende regler i § 8, nr. 3, kan der ikke aftales senere forfaldtidspunkt for sidste rate af en rateforsikring end første plicedag efter den forsikredes fyldte 80. år. Rateudbetalingerne kan tidligst påbegyndes ved forsikredes fyldte 60. år, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Ligningsrådet.

Tilsvarende kan der efter § 11 A, stk. 1, nr. 5, ikke aftales senere udbetaling for sidste rate af en rateopsparing end det kalenderår, hvori kontohaveren fylder 80 år. Rateudbetalingerne kan tidligst påbegyndes ved kontohaverens fyldte 60. år, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Ligningsrådet.

I bemærkningerne til pensionsbeskatningslovens § 8 (lovforslag L 26, 1970-71) står der bl. a.: »Bestemmelsen om at rater, der kommer til udbetaling, medens forsikrede lever, skal tilfalde denne, må ses i sammenhæng med reglen i nr. 2 om, at forsikrede skal være ejer af forsikringen, samt med reglerne i nr. 3 om, hvilke tidligste og seneste udbetalingstidspunkter, der kan aftales. Man har gennem disse forskrifter om policens indhold tilsigtet at fremhæve, at forsik-

ringen principalt skal være indrettet med henblik på at sikre den pågældende forsikringstager eller arbejdstager selv alderspension, eventuelt invalidepension....«.

80-års grænsen for udbetaling af sidste rate fra en ratepension er således indsat med henblik på at sikre, at raterne fra ratepensionen tilfalder opretteren selv som pension og ikke en eventuel begunstiget eller, hvis der ikke er indsat nogen begunstiget, boet efter vedkommende. Jo længere fristen for udbetaling af sidste rate udskydes, jo større er risikoen for, at raterne ikke tilfalder den pågældende selv, men en begunstiget eller den pågældendes arvinger.

Under hensyn til, at mange ejere af ratepensioner lever længere end til det fyldte 80. år, og der således kan være et behov for rateudbetalinger også efter denne alder, *foreslås*, at aldersgrænsen for sidste rateudbetaling forhøjes fra 80 til 85 år.

I bemærkningerne til § 8 står der endvidere bl.a.: »....har man fundet det rigtigst at foreskrive, at en rateforsikring i pensionsøjemed som hovedregel skal være oprettet før den pågældendes 55. år, for, så vidt det er praktisk muligt, at udelukke en ikke tilsigtet skattemæssig udnyttelse af reglerne. Ved den nævnte aldersgrænse sikres, at de midler, der anbringes i en rateforsikring i pensionsøjemed, i de normale tilfælde vil være »bundet« i mindst 5 år, da rateudbetalinger som regel tidligst kan aftales påbegyndt ved det 60. år....«.

I forbindelse med forslaget om forhøjelse af aldersgrænsen for oprettelse af ratepension fra 55 år til 60 år, jf. ændringerne under nr. 4, 8 og 9, foreslås, at det fortsat skal være således, at første rateudbetaling som hovedregel tidligst kan ske 5 år efter, at ordningen er oprettet. Det *foreslås* derfor, at rateudbetalingen tidligst kan påbegyndes ved det fyldte 60. år og tidligst 5 år efter, at forsikringen/kontoen er oprettet, medmindre lavere aldersgrænse end det fyldte 60. år er godkendt af Ligningsrådet.

Til nr. 14

Efter de gældende regler i § 18, stk. 2, kan bidrag m.v. til kapitalpension højst fratrækkes med det i § 16 nævnte beløb (for 1999 med 34.000 kr.). Er der af ejerens arbejdsgiver foretaget indbetalinger til kapitalpensionsordninger, der er skattefrie for ejeren i medfør af bestemmelsen i § 19, nedsættes det fradragsberettigede beløb med disse indbetalinger bortset fra arbejdsmarkedsbidrag. Fradraget for bidrag m.v. til de omhandlede ordninger kan dog ikke overstige det beløb, som ejerens personlige indkomst i det pågældende indkomstår udgør uden fradrag for bidragene. Det vil sige, at fradrag for de nævnte bidrag m.v. højst kan

bringe den personlige indkomst ned til 0, men ikke medføre, at den bliver negativ.

§ 29 A indeholder regler om supplerende engangsydelser fra en pensionskasse, der er omfattet af § 2, nr. 4, eller § 7. Ifølge § 29 A, stk. 2, skal den del af det årlige bidrag for et medlem, som anvendes til finansiering af de nævnte engangsydelser, medregnes under beløbsgrænsen i § 16, stk. 1.

§ 29 A, stk. 2, er ikke omtalt i § 18, stk. 2, 3. pkt., hvorfor fradrag for bidrag, der anvendes til finansiering af engangsydelser fra en pensionskasse, kan medføre, at den personlige indkomst bliver negativ.

Det foreslås, at § 18, stk. 2, ændres således, at fradraget for bidrag m.v. til kapitalpensionsordninger og bidrag til supplerende engangsydelser ikke kan overstige det beløb, som ejerens personlige indkomst for det pågældende indkomstår udgør uden fradrag for bidragene.

Forslaget indebærer en mere ensartet behandling af kapitalpensioner og supplerende engangsydelse i relation til beregningsreglerne i personskatteoven. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at både bidrag m.v. til kapitalpension og bidrag til supplerende engangsydelse medregnes ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for topskat fra og med indkomståret 1999 jf. lov nr. 423 af 26. juni 1998.

Til nr. 15 og 18

Der er tale om konsekvenser af forslaget under nr. 1.

Til nr. 16 og 17

Der er tale om konsekvenser af forslagene under nr. 1, 3 og 11. Efter pensionsbeskatningslovens § 20, stk. 1, nr. 1 og 2, medregnes udbetalinger fra pensionsordninger med løbende udbetalinger og fra ratepensionsordninger til modtagerens skattepligtige indkomst, hvis modtageren er pensionsoppareren selv, eller hvis rater eller garanterede ydelser efter pensionsopparerens død tilfalder begunstigede ægtefæller, fraskilte ægtefæller eller livsarvinger eller stedbørn under 24 år.

Det foreslås, at også begunstigede personer, der opfylder samlivsbetingelserne i §§ 5, 8 og 11 A, i givet fald skal medregne udbetalingerne til deres skattepligtige indkomst.

Til nr. 19

Efter de gældende regler i pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 2, kan skatteministeren fastsætte de nærmere regler for afgiftens indbetaling til statskassen.

Med henblik på at skabe klar hjemmel til at indføre standardrevisionserklæringer, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 8, foreslås bestemmelsen ændret, således at skatteministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler for indbetalingen af afgiften, herunder forskrifter for, hvilke oplysninger, der skal meddeles den centrale told- og skatteforvaltning til brug ved opgørelsen af afgiftsgrundlaget, samt den form, i hvilken disse oplysninger skal afgives. Udformningen af bestemmelsen er parallel med bestemmelserne i realrenteafgiftslovens § 28, stk. 1, nr. 3, og pensionsafkastbeskatningslovens § 30, nr. 3.

Til nr. 20

Der er tale om konsekvenser af forslagene under nr. 4, 8 og 9 om at forhøje aldersgrænsen for oprettelse af ratepensionsordninger fra 55 år til 60 år.

Til nr. 21

Hjælpe- og understøttelsesfonde omfattet af pensionsbeskatningslovens § 52 må alene have til formål at yde understøttelse til personer, der tidligere har været ansat i den pågældende virksomhed, eller til en kreds af efterlevende efter sådanne personer. Kredsen af efterlevende er afgrænset på samme måde som kredsen af personer, som kan tilgodeses i en pensionsordning med løbende udbetalinger, der er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 4, litra c.

Efter forslaget under nr. 1 får forsikringsselskaber og pensionskasser mulighed for at lade pension til efterladte samlevende indgå i ydelsessammensætningen i ordninger omfattet af § 2, nr. 4.

For at bevare paralleliteten mellem disse ordninger og hjælpe- og understøttelsesfondene foreslås der en tilsvarende udvidelse af pensionsbeskatningslovens § 52, stk. 2. En hjælpe- og understøttelsesfond, i hvis ydelsessammensætning der indgår understøttelse til tidligere arbejdstageres efterladte samlevende, vil således fremover kunne opfylde betingelserne for godkendelse efter pensionsbeskatningslovens § 52.

Til nr. 22

Pensionsbeskatningslovens § 53 B er indsat ved lov nr. 429 af 26. juni 1998. § 53 B, stk. 6, 2. pkt. blev ændret ved ændringsforslaget til 2. behandling. Ved en fejl blev 3. pkt. ikke konsekvensrettet.

Til nr. 23-25

De omhandlede straffebestemmelser og processuelle bestemmelser foreslås ændret som konsekvens af ændringer i straffe- og strafferetsplejen.

For så vidt angår § 60 er denne tilpasset de ændringer i anklagemyndighedens struktur, der er gennem-

ført ved lov nr. 385 af 20. maj 1992 om ændring af retsplejeloven. I øvrigt foreslås der ikke indholdsmæssige ændringer.

Til § 3

Det foreslås, at loven skal træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det foreslås, at ændringerne af boafgiftsloven skal have virkning fra og med den 1. januar 1999. Det betyder, at loven finder anvendelse, når afgiftspligten indtræder den 1. januar 1999 eller senere, dvs. ved primærpersonens død den 1. januar 1999 eller senere, jf. boafgiftslovens § 8.

Det foreslås, at de bestemmelser, der vedrører samlevende, skal have virkning fra og med den 1. juli 1999. Der foreslås ingen indskrænkninger i anvendelsesområdet, der således både omfatter eksisterende og fremtidigt oprettede pensionsordninger. Det er hensigten, at pensionsbranchen kan benytte perioden frem til lovens ikrafttræden til gennem forhandlinger med pen-

sionsopsparerne og de øvrige interessenter i eksisterende pensionsordninger at afklare, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang aftaleparterne ønsker at udvide bestående pensionsordninger med pension og begunstigelse til samlevende. Ændringer i individuelle og kollektive forsikrings- og kontovilkår, pensionskasseregulativer osv. forudsætter enighed mellem de berørte parter, ligesom der i mange tilfælde skal gennemføres en demokratisk beslutningsproces, før vilkårene for eventuelle ydelser til samlevende er fastlagt.

Det foreslås, at de bestemmelser, der ikke vedrører samlevende, skal have virkning fra og med dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Reglerne om kapitalpension og ratepension efter det fyldte 60. år kan anvendes, uanset om den oprindelige pensionsordning er oprettet før eller efter lovens ikrafttræden. Dog skal den i § 2, nr. 14, foreslåede ændring af pensionsbeskatningslovens § 18, stk. 2, have virkning fra og med indkomståret 1999.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om afgift af dødsboer og gaver (boafgiftsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 595 af 12. august 1998, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, litra b og c, ophæves og i stedet indsættes:

»b) udbetalinger, der er helt eller delvist indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, med mindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning«.

Litra d-f bliver herefter til litra c-e.

§ 3. Undtaget fra afgiftspligten er endvidere

- a) arv og forsikringer m.v., der tilfalder afdødes ikke fraseparerede ægtefælle,
- b) udbetalinger, der tilfalder afdødes fraseparerede eller fraskilte ægtefælle i henhold til enkepensionsloven eller tilsvarende bestemmelser i pensionsregulativer eller forsikringsbetingelser, og som er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 2,
- c) pensioner og udbetalinger omfattet af pensionsbeskatningslovens § 20, stk. 1, nr. 1 eller 2, der tilfalder afdødes børn eller stedbørn under 24 år,
- d) forsikringer m.v., der udbetales fra Arbejdsmarkedets Tillægspension, lovpligtige ulykkesforsikringer og arbejdsgiverbetalte ulykkesforsikringer i anledning af arbejdsulykker,
- e) Forsikringsbeløb eller den del deraf, som en begunstiget selv har betalt præmierne eller vederlaget for, og
- f) brugs- og indtægtsnydelser.

Stk. 2. ---

Bilag til f. t. l. vedr. boafgiftsloven og pensionsbeskatningsloven

Gældende formulering

§ 12. Aktiver og passiver i dødsboer ansættes i boopgørelsen til deres handelsværdi på den i boopgørelsen fastsatte opgørelsesdag. Aktiver, der udloddes før opgørelsesdagen, ansættes dog til værdien på udlodningstidspunktet. I en anmeldelse efter § 10, stk. 3, 4, og 7, anføres værdierne på anmeldelsestidspunktet. I en anmeldelse efter § 10, stk. 5 og 6, jf. § 8, stk. 4, anføres værdierne på udbetalingstidspunktet. I en anmeldelse efter § 10, stk. 6, jf. § 8, stk. 3, anføres dog værdierne ved ægteskabets indgåelse. Ved opgørelsen af sidstnævnte værdi fratrækkes afgift efter pensionsbeskatningsloven, som skal betales af det udbetalte beløb, og 40 pct. af værdien på tidspunktet for første udbetaling af en forsikring m.v. med løbende eller ratevise skattepligtige udbetalinger. Ansættelsen er bindende for boet, arvingerne, legatarerne, den efterlevende ægtefælle, selskaberne og repræsentanterne for udenlandske forsikringsselskaber.

Stk. 2. ---

Lovforslaget

2. § 12, stk. 1, 4.-6. pkt., ophæves og i stedet indsættes:

»I en anmeldelse efter § 10, stk. 6, jf. § 8, stk. 3, anføres værdierne ved ægteskabets indgåelse. I en anmeldelse efter § 10, stk. 6, jf. § 8, stk. 4, anføres værdierne på udbetalingstidspunktet. I en anmeldelse efter § 10, stk. 5, anføres værdierne på udbetalingstidspunktet. Ved opgørelsen af sidstnævnte værdi fratrækkes afgift efter pensionsbeskatningsloven, som skal betales af det udbetalte beløb. Ved opgørelse af en indkomstskattepligtig udenlandsk pensionsordning, som ikke er fritaget for boafgift, jf. § 3, stk. 1, litra b, fratrækkes 40 pct. af den samlede værdi på udbetalingstidspunktet.«

§ 2

I lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. (pensionsbeskatningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 776 af 22. august 1996, som senest ændret ved § 8 i lov nr. 414 af 26. juni 1998, § 5 i lov nr. 424 af 26. juni 1998, § 1 i lov nr. 429 af 26. juni 1998, § 3 i lov nr. 430 af 26. juni 1998 og § 11 i lov nr. 468 af 26. juni 1998, foretages følgende ændringer:

Gældende formulering

§ 2. En pensionsordning med løbende udbetalinger skal gå ud på at sikre pension i form af løbende ydelser, der bortfalder ved den pensionsberettigedes død, og som udbetales:

---

4. fra en pensionskasse, der opfylder betingelserne i § 3, eller i henhold til en forsikring, der opfylder betingelserne i § 4, dog kun hvis ydelserne fra pensionskassen eller forsikringsselskabet har karakter af:

- a) alderspension, hvis udbetalinger sker over mindst 10 år og tidligst begynder ved det fyldte 60. år, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Ligningsrådet,
- b) invalidepension,
- c) pension til efterlevende ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle,
- d) pension til efterlevende børn, herunder stedbørn, dog længst til børnenes fyldte 24. år eller til den følgende policedag (årsdag for policens oprettelse).

Lovforslaget

1. § 2, nr. 4, litra c og d, ophæves og i stedet indsættes:

- »c) ægtefælle- eller samleverpension, hvis udbetalinger kan tilfalde en efterlevende ægtefælle, en fraskilt ægtefælle eller en samlever, jf. litra d,
- d) samleverpension, hvis udbetalinger kan tilfalde en samlever, hvorved i denne lov forstås en navngiven person, der havde fælles bopæl med afdøde ved indsættelsen, eller en person, med hvem afdøde kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab, som i et af afdøde senest 3 måneder før dødsfaldet oprettet testamente er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som
- e) den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle, og som har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller
- f) børnepension, hvis udbetalinger kan tilfalde afdødes efterlevende børn eller stedbørn, dog længst til de pågældendes fyldte 24. år eller til den følgende policedag (årsdag for policens oprettelse).«.

*Gældende formulering***§ 4. ---**

Stk. 2. Forsikringstageren skal være forsikret og ejer af forsikringen. Såfremt forsikringen er tegnet efter aftale mellem en arbejdstager og dennes arbejdsgiver og præmier eller kapitalindskud indbetales af arbejdsgiveren, skal arbejdstageren være forsikret og ejer af forsikringen, jf. dog § 17. Forsikringen kan dog også tegnes som en overlevelserente med ejerens ægtefælle eller tidligere ægtefælle som forsikret.

§ 5. ---

Stk. 2. Det er dog en betingelse, at der ikke i policen er indsat andre begunstigede end enten forsikredes »nærmeste pårørende« i forsikringsaftalelovens forstand, jf. denne lovs § 105, stk. 5, eller forsikredes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger.

§ 8. En rateforsikring i pensionsøjemed skal indeholde bestemmelser om, at forsikringssummen udbetales i lige store rater over mindst 10 år, og at rater, der kommer til udbetaling, medens forsikrede lever, tilfalder ham. Endvidere skal følgende betingelser være opfyldt:

Lovforslaget

2. I § 4, stk. 2, 3. pkt., ændres »ægtefælle eller tidligere ægtefælle« til: »ægtefælle, fraskilte ægtefælle eller en navngiven person, som har fælles bopæl med ejeren.«.

3. I § 5, stk. 2, ændres »forsikredes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger« til: »forsikredes ægtefælle, fraskilte ægtefælle, en navngiven person, der har fælles bopæl med forsikrede ved indsættelsen, forsikredes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger«.

Gældende formulering

1. Policen skal være oprettet i et livs- eller pensionsforsikringsselskab, der har hjemsted her i landet eller udøver livsforsikringsvirksomhed her i landet gennem et fast driftssted, og som har Finanstilsynets koncession til at drive livsforsikringsvirksomhed, eller et livs- eller pensionsforsikringsselskab, som efter koncession i et land inden for De Europæiske Fællesskaber eller et andet land, som har gennemført Rådets 3. skadesforsikringsdirektiv og 3. livsforsikringsdirektiv, udøver livsforsikringsvirksomhed her i landet gennem en filial, jf. lov om forsikringsvirksomhed § 211. Livs- og pensionsforsikringsselskaber, der er hjemmehørende i udlandet, i Grønland eller på Færøerne, skal foretage en regnskabsmæssig udskillelse af de aktiver, der ligger til sikring af de her i landet tegnede forsikringer. Efter forsikredes fyldte 55. år kan en police kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet police og kun med en forsikringssum, der ved samme udbetalingstidspunkt som efter den tidligere police ikke vil overstige halvdelen af den tidligere aftalte forsikringssum.
2. Forsikringstageren skal være forsikret og ejer af forsikringen. Hvis forsikringen er tegnet efter aftale mellem en arbejdstager og dennes arbejdsgiver og præmier eller kapitalindskud indbetales af arbejdsgiveren, skal arbejdstageren være forsikret og ejer af forsikringen, jf. dog § 17.

Lovforslaget

4. I § 8, nr. 1, ophæves 3. pkt. og i stedet ind sættes:

»Policen skal være oprettet inden forsikredes fyldte 60. år. Policen kan dog oprettes efter forsikredes fyldte 60. år, hvis forsikrede på oprettelsestidspunktet er ejer af en anden rateforsikring i pensionsøjemed eller kontohaver i en rateopsparing i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende police eller konto ikke er indtrådt. Oplysning om oprettelsen af en police som nævnt i 4. pkt. skal påføres den tidligere police eller konto. En police som nævnt i 4. pkt. kan højst oprettes med en forsikringssum, der ved samme udbetalingstidspunkter som efter den tidligere forsikring udgør halvdelen af den tidligere aftalte forsikringssum, jf. dog 7. pkt. For så vidt angår den del af en police, der vedrører opsparing i investeringsfonde, kan indbetalingerne i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 60. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. I tilfælde, hvor den oprindelige ordning er en rateopsparing i pensionsøjemed, finder 7. pkt. tilsvarende anvendelse. «.

Gældende formulering

3. Der kan ikke aftales senere forfaldstidspunkt for sidste rate end første policedag efter den forsikredes fyldte 80. år. Rateudbetalingen kan tidligst påbegyndes ved forsikredes fyldte 60. år, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Ligningsrådet. Det kan dog tillige aftales, at udbetalingerne påbegyndes i tilfælde af forsikredes invaliditet eller død før det fyldte 60. år. Forsikringen kan også tegnes som en ren risikoforsikring, der kun kommer til udbetaling i tilfælde af forsikredes invaliditet eller død før det aftalte udløbstidspunkt, men må i så fald ikke give ret til udbetaling, hvis forsikrede bliver invalid eller dør senere end første policedag efter det fyldte 70. år.
4. Om indsættelse af begunstigede gælder § 5, stk. 2.

§ 10. En kapitalforsikring i pensionsøjemed skal opfylde følgende betingelser:

1. Policen skal være oprettet i et livs- eller pensionsforsikringsselskab, der har hjemsted her i landet eller udøver livsforsikringsvirksomhed her i landet gennem et fast driftssted, og som har Finanstilsynets koncession til at drive livsforsikringsvirksomhed, eller i et livs- eller pensionsforsikringsselskab, som efter koncession i et land inden for De Europæiske Fællesskaber eller et andet land, som har gennemført Rådets 3. skadesforsikringsdirektiv og 3. livsforsikringsdirektiv, udøver livsforsikringsvirksomhed her i landet gennem en filial, jf. lov om forsikringsvirksomhed § 211. Livs- eller pensionsforsikringsselskaber, der er hjemmehørende i udlandet, i Grønland eller på Færøerne, skal foretage en regnskabsmæssig udskillelse af de aktiver, der ligger til sikring af de her i landet tegnede forsikringer. Efter forsikredes fyldte 60. år kan en police kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet police.

Lovforslaget

5. I § 8, nr. 3, 1. pkt., og § 11 A, stk. 1, nr. 5, 1. pkt., ændres »80. år« til: »85. år«.

6. § 8, nr. 3, 2. pkt., affattes således:

»Rateudbetalingen kan tidligst påbegyndes ved forsikredes fyldte 60. år og tidligst 5 år efter, at policen er oprettet, medmindre lavere aldersgrænse end forsikredes fyldte 60. år er godkendt af Ligningsrådet.«

7. I § 10, stk. 1, nr. 1, ophæves 3. pkt. og i stedet indsættes:

»Policen skal være oprettet inden forsikredes fyldte 60. år. Policen kan dog oprettes efter forsikredes fyldte 60. år, hvis forsikrede på oprettelsestidspunktet er ejer af en anden kapitalforsikring i pensionsøjemed eller kontohaver til en opsparing i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende forsikring eller konto ikke er indtrådt.«

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 11 A. En rateopsparing i pensionsøjemed skal indeholde bestemmelse om, at det opsparede pensionsbeløb udbetales i rater over mindst 10 år, og at rater, der kommer til udbetaling, medens kontohaveren lever, skal udbetales til denne. Endvidere skal følgende betingelser være opfyldt:

1 Opsparingen skal være påbegyndt før kontohaverens fyldte 55. år i et pengeinstitut, der af Finanstilsynet er meddelt tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed her i landet, eller i et udenlandsk kreditinstitut, der efter tilladelse i et andet land inden for De Europæiske Fællesskaber udøver virksomhed her i landet gennem en filial, jf. lov om banker og sparekasser m.v., § 6 a, stk. 1-4, eller med skatteministerens godkendelse i en anden institution her i landet. Vilkårene for ordningen, herunder indbetalingsperioden og størrelsen af det årlige indskud, skal fastsættes i en aftale mellem pengeinstituttet og kontohaveren samt dennes arbejdsgiver, såfremt arbejdsgiveren bidrager til ordningen. Adgangen til at foretage indskud til en rateopsparing i pensionsøjemed ophører med udgangen af det kalenderår, der ligger forud for det år, hvori første rateudbetaling vil finde sted.

8. I § 11 A, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., ændres »55. år« til »60. år«.

Gældende formulering

2. Efter det fyldte 55. år kan en rateopsparing i pensionsøjemed kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet ordning. Indbetalingerne til tillægget kan i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af ordningens værdi ved det fyldte 55. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger.

5. Der kan ikke aftales senere udbetaling for sidste rate end det kalenderår, hvori kontohaveren fylder 80 år. Rateudbetalingen kan tidligst påbegyndes ved kontohaverens fyldte 60. år, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Ligningsrådet. Det kan dog tillige aftales, at udbetalingerne påbegyndes i tilfælde af kontohaverens død før det fyldte 60. år eller invaliditet, som efter reglerne i lov om social pension berettiger kontohaveren til at oppebære højeste eller mellemste førtidspension.
6. Der kan ikke træffes bestemmelse om udbetaling efter kontohaverens død til andre end kontohaverens »nærmeste pårørende«, jf. § 5, stk. 5, i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter, eller kontohaverens ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger.

Stk. 2. ---

Lovforslaget

9. § 11 A, stk. 1, nr. 2, affattes således:

»2. Efter det fyldte 60. år kan en rateopsparing i pensionsøjemed kun oprettes, hvis kontohaveren på oprettelsestidspunktet er kontohaver i en anden rateopsparing i pensionsøjemed eller ejer af en rateforsikring i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende konto eller police ikke er indtrådt. Oplysning om oprettelsen af en rateopsparing i pensionsøjemed som nævnt i 1. pkt. skal påføres den oprindelige konto eller police. Indbetalingerne til en konto som nævnt i 1. pkt. kan i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 60. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. I tilfælde, hvor den oprindelige ordning er en rateforsikring i pensionsøjemed, finder 3. pkt. tilsvarende anvendelse.«.

10. § 11 A, stk. 1, nr. 5, 2. pkt., affattes således:

»Rateudbetalingen kan tidligst påbegyndes ved kontohaverens fyldte 60. år og tidligst 5 år efter, at kontoen er oprettet, medmindre lavere aldersgrænse end kontohaverens fyldte 60. år er godkendt af Ligningsrådet.«.

11. I § 11 A, stk. 1, nr. 6, ændres »kontohaverens ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger« til: »kontohaverens ægtefælle, fraskilt ægtefælle, en navngiven person, der har fælles bopæl med kontohaveren ved indsættelsen, kontohaverens livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger«.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 12. En opsparing i pensionsøjemed skal opfylde følgende betingelser:

1. Opsparingen skal være påbegyndt før kontohaverens fyldte 60. år i et pengeinstitut, der af Finanstilsynet er meddelt tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed her i landet, eller i et udenlandsk kreditinstitut, der efter tilladelse i et andet land inden for De Europæiske Fællesskaber udøver virksomhed her i landet gennem en filial, jf. lov om banker og sparekasser m.v., § 6 a, stk. 1-4, eller med skatteministerens godkendelse i en anden institution her i landet. De opsparede midler skal indsættes på indlånskonto i det pågældende pengeinstitut m.v. Midlerne skal anbringes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 9 a i lov om banker og sparekasser m.v. Skatteministeren fastsætter bestemmelser om anbringelse af opsparede midler, der forvaltes af institutioner godkendt efter 1. pkt.

---

4. Der kan ikke træffes bestemmelse om udbetaling efter kontohaverens død til andre end kontohaverens »nærmeste pårørende«, jf. § 5, stk. 5, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter, eller kontohaverens ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger.

Stk. 2. ---

12. I § 12, stk. 1, nr. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Opsparingen kan dog påbegyndes efter kontohaverens fyldte 60. år, hvis kontohaveren på dette tidspunkt er kontohaver til en anden opsparing i pensionsøjemed eller ejer af en kapitalforsikring i pensionsøjemed, og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende konto eller police ikke er indtrådt.«.

13. I § 12, stk. 1, nr. 4, ændres »kontohaverens ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger« til: »kontohaverens ægtefælle, fraskilte ægtefælle, en navngiven person, der har fælles bopæl med kontohaveren ved indsættelsen, kontohaverens livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger«.

*Gældende formulering***§ 18. ---**

Stk. 2. Bidrag m.v. til kapitalforsikring i pensionsøjemed og til opsparing i pensionsøjemed kan i alt højst fratrækkes med det i § 16 nævnte beløb. Er der af ejerens arbejdsgiver foretaget indbetalinger til ordninger som nævnt i 1. pkt. for ejeren, jf. § 19, ned sættes det efter 1. pkt. fradragsberettigede beløb med disse indbetalinger bortset fra arbejdsmarkedsbidrag. Fradraget for bidrag m.v. til de omhandlede ordninger kan dog ikke overstige det beløb, som ejerens personlige indkomst i det pågældende indkomstår udgør uden fradrag for bidragene. Den overskydende del af bidragene kan hverken overføres til fradrag ved indkomstopgørelsen for ægtefællen eller fremføres til fradrag ved indkomstopgørelsen for et senere indkomstår.

Stk. 3. ---

§ 19. Ved opgørelsen af en arbejdstagers skattepligtige indkomst medregnes ikke beløb, der af arbejdsgiveren indbetales til en af kapitel 1 omfattet ordning for arbejdstageren. Det samme gælder indbetalinger fra en tidligere arbejdsgiver til en af kapitel 1 omfattet ordning. Efter arbejdstagerens død medregnes indbetalinger fra afdødes tidligere arbejdsgiver til sikring af ægtefælle- eller børnepension efter § 2, nr. 4, heller ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for ægtefællen, børnene eller afdødes bo. ---

Lovforslaget

14. I § 18, *stk. 2, 3. pkt.*, indsættes efter »de omhandlede ordninger«: »og bidrag som nævnt i § 29 A, *stk. 2,*«.

15. § 19, *3. pkt.*, affattes således:

»Efter arbejdstagerens død medregnes indbetalinger fra afdødes tidligere arbejdsgiver til sikring af ægtefælle- eller samleverpension, samleverpension eller børnepension efter § 2, nr. 4, heller ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for ægtefællen, den fraskilte ægtefælle, samleveren, jf. § 2, nr. 4, litra d, børnene eller afdødes bo.«.

Gældende formulering

§ 20. Til den skattepligtige indkomst medregnes:

1. Pension fra en pensionsordning med løbende udbetalinger. Løbende ydelser fra forsikringer, som omfattes af § 5, er dog kun indkomstskattepligtige, såfremt de udbetales til forsikrede selv eller i kraft af en begunstigelsesbestemmelse til forsikredes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger, under 24 år.
2. Udbetalinger fra en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed til forsikrede eller kontohaver selv i overensstemmelse med ordningens vilkår om ratevis udbetaling samt udbetaling af rater efter forsikredes eller kontohavers død, såfremt raterne i kraft af en begunstigelsesbestemmelse udbetales til den pågældendes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger, under 24 år.

---

§ 23. Ved opgørelsen af en arbejdsgivers skattepligtige indkomst sidestilles beløb, som af ham indbetales til en af kapitel 1 omfattet ordning for en arbejdstager, der er ansat hos ham, med beløb, der er udbetalt til arbejdstageren selv. Hvor betingelserne for at behandle beløbet som en udgift vedrørende arbejdsgiverens erhvervsvirksomhed herefter er til stede, er beløbet, uanset om det udgør løbende bidrag eller engangsbidrag, fradragsberettiget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for det indkomstår, udgiften vedrører. Det samme gælder beløb, der indbetales til en tidligere ansat arbejdstagers pensionsordning, der er omfattet af kapitel 1, og beløb, der efter en arbejdstagers død indbetales til sikring af ægtefælle- eller børnepension efter § 2, nr. 4.

Lovforslaget

16. I § 20, stk. 1, nr. 1, 2. pkt., ændres »forsikredes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger, under 24 år« til: »forsikredes ægtefælle, fraskilte ægtefælle, eller samlever eller forsikredes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger under 24 år«.

17. I § 20, stk. 1, nr. 2, ændres »den pågældendes ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller livsarvinger, herunder stedbørn og disses livsarvinger, under 24 år« til: »den pågældendes ægtefælle, fraskilte ægtefælle eller samlever eller den pågældendes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger under 24 år«.

18. I § 23, 3. pkt., ændres »ægtefælle- eller børnepension« til: »ægtefælle- eller samleverpension, samleverpension eller børnepension«.

Gældende formulering

§ 38. Når afgiftspligt indtræder som følge af en udbetaling, påhviler pligten den eller dem, der efter pensionsordningen eller forsikringen er berettiget til udbetalingen. Når afgiftspligt indtræder i andre tilfælde, påhviler afgiftspligten den eller dem, der ville være berettiget til udbetalingen, hvis ordningen var blevet ophævet på dette tidspunkt. Det pågældende forsikringsselskab eller den pågældende myndighed, pensionskasse, bank, sparekasse eller anden institution skal tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 1 måned efter, at forsikringsselskabet m.v. har fået kendskab til afgiftspligten. Der skal gives den afgiftspligtige underretning om indbetalingen.

Stk. 2. Skatteministeren fastsætter de nærmere regler for afgiftens indbetaling til statskassen.

Stk. 3. ---

§ 41. Overførsel af en hel ordning eller en delvis overførsel af en forsikring eller pensionsaftale eller lignende, der ikke var i kraft ved udgangen af 1982, jf. § 7 i pensionsafkastbeskatningsloven, eller en opsparingsordning, der ikke er omfattet af ovennævnte lovs § 7, stk. 7, til en anden bestående eller nyoprettet ordning for samme person behandles ikke som ud- eller indbetaling, hvis overførslen sker:

6. fra en kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed til en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed, såfremt overførsel finder sted inden det fyldte 55. år.

§ 43. En rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed kan uanset bestemmelserne i § 8, nr. 1, og § 11 A, stk. 1, nr. 2, oprettes efter det fyldte 55. år ved overførsel som nævnt i § 41, stk. 1, nr. 3.

Lovforslaget

19. § 38, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Skatteministeren fastsætter de nærmere regler for indbetalingen af afgiften, herunder forskrifter for, hvilke oplysninger, der skal meddeles den centrale told- og skatteforvaltning til brug ved opgørelsen af afgiftsgrundlaget, samt den form, i hvilken disse oplysninger skal gives.«

20. I § 41, *stk. 1, nr. 6*, og § 43, *stk. 1*, ændres »55. år« til: »60. år«.

Gældende formulering

§ 52. Ved opgørelsen af en arbejdsgivers skattepligtige indkomst kan fradrages bidrag til en hjælpe- og understøttelsesfond, hvis betingelserne i stk. 2-4 er opfyldt.

Stk. 2. Fonden må alene have til formål at yde understøttelse til personer, der tidligere har været ansat i arbejdsgiverens virksomhed, eller til sådanne arbejdstageres efterladte ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller efterlevende børn, herunder stedbørn, under 24 år.

Stk. 3. ---

§ 53 B. ---

Stk. 6. Udbetalinger fra pensionsordninger m.v. som nævnt i stk. 1 medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Dog medregnes udbetalinger fra ordninger svarende til danske kapitalpensionsordninger med 75 pct., når udbetalingen efter betingelserne i ordningen sker samlet efter ejerens fyldte 60. år, ved ejerens invaliditet eller ved ejerens død. Udbetalingerne medregnes ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst eller i afgiftsgrundlaget, i det omfang de modsvares af indbetalinger, som forsikringstageren eller den pensionsberettigede har foretaget i perioden efter, at vedkommende blev skattepligtig til respektive hjemmehørende i Danmark, og som ikke har kunnet fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, jf. stk. 4 og § 53 A, stk. 2.

§ 59. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 60. Når sager om overtrædelserne indbringes for domstolene, behandles de som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

Lovforslaget

21. I § 52, stk. 2, ændres »arbejdstageres efterladte ægtefælle, herunder fraskilt ægtefælle, eller efterlevende børn, herunder stedbørn, under 24 år« til: »arbejdstageres efterladte ægtefælle, fraskilte ægtefælle, samlever, jf. § 2, nr. 4, litra d, børn eller stedbørn under 24 år«.

22. I § 53 B, stk. 6, 3. pkt., udgår: »eller afgiftsgrundlaget«.

23. § 59 affattes således:

»§ 59. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«.

24. § 60 affattes således:

»§ 60. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.«.

Gældende formulering

§ 61. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan skatteministeren eller den, han bemyndiger dertil, tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angiven frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen ansat bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejeloven om indholdet af anklageskrift i politisager tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. ---

Lovforslaget

25. § 61, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* I sager om overtrædelse af denne lov, der behandles administrativt efter stk. 1, finder retsplejelovens § 752, stk. 1, tilsvarende anvendelse. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen om tiltalerejsning i retsplejelovens § 930, jf. § 926, tilsvarende anvendelse.«

Til lovforslag nr. L 146. Skriftlig fremsættelse (17. december 1998)

Skatteministeren (Ole Stavad):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og pensionsbeskatningsloven. (Boafgiftsfritagelse af indkomstskattepligtige pensionsordninger, begunstiggelse af samlever, forhøjelse af aldersgrænsen for oprettelse m.v. af ratepension, videreførelse af rate- og kapitalpension m.v.).

(Lovforslag nr. L 146).

Lovforslagets hovedformål er at ændre beskatningsforholdene for pensioner, der tilfalder samlever, og at forhøje aldersgrænsen for oprettelse af ratepensioner.

Lovforslaget skal for det første sikre, at også papirløse samlever kan tilgodeses, når en pensionsopparer dør. Samlever skal ifølge lovforslaget ligestilles med gifte og partnerskabsregistrerede personer efter pensionsbeskatningsloven. Det er imidlertid parterne selv, der skal afgøre, om samleveren skal tilgodeses. Lovforslaget åbner skattemæssigt for muligheden herfor.

Lovforslaget imødekommer den kritik, der har været af de gældende regler, som i nogle sammenhænge stiller en pensionsopparers efterladte samlever ringere end en efterladt ægtefælle eller registreret partner.

Der opstilles konkrete regler for samlever, som skal være opfyldt for at kunne blive omfat-

tet af de nye regler. Der stilles således i visse tilfælde bl.a. krav om, at pensionsoppareren ved et testamente har tillagt samleveren en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet samleveren, hvis de havde været gift.

Lovforslaget skal for det andet gøre det muligt at tegne ratepension, indtil man fylder 60 år mod 55 år i dag. Med ændringen kommer der til at gælde samme aldersgrænse for oprettelse af ratepension som for kapitalpension. Der er ingen begrundelse for at opretholde mere restriktive regler for oprettelse af ratepension end for kapitalpension. Med de ændrede fradragsregler for kapitalpensioner, der gælder fra 1999 for personer, som betaler topskat, er behovet for at kunne oprette ratepension, indtil man fylder 60 år, blevet aktuelt for flere som en valgmulighed.

Samtidig foreslås det at forhøje aldersgrænsen for sidste rateudbetaling fra 80 til 85 år.

Endelig lægger lovforslaget op til generelt at fritage indkomstskattepligtige udbetalinger fra forsikrings- eller pensionsordninger for afgiftspligt efter boafgiftsloven. Dette får primært betydning for samlever, men får også betydning for visse udbetalinger til fraseparerede eller fraskilte ægtefæller.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.